

ÎNCHEIERE

20 iulie 2016
Chișinău

municipiul

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, – Svetlana Filincova,
Judecători – Galina Stratulat, Maria Ghervas,

Examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Procuratura Generală a Republicii Moldova,

în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Buzdugan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova, cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală și ale procuratorii,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 martie 2016, prin care a fost modificată hotărîrea instanței de fond,

c o n s t a t ă :

La 29 ianuarie 2015 Nicolae Buzdugan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală și ale procuraturii.

În motivarea acțiunii a indicat că prin ordonanța din 13 iulie 2009 a fost pornit dosarul penal nr. 2009010880 pe faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 236 alin. (2) din Codul Penal, iar prin ordonanța din 21 iulie 2009 a fost pornit dosarul penal nr. 2009010903 pe faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 236 alin. (2) din Codul penal. La 21 iulie 2009, în temeiul procesului-verbal de reținere, el a fost reținut pe un termen de 72 ore, fiind bănuț de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 236 alin. (2) lit. lit. b) și c) din Codul Penal. Prin ordonanța din 24 iulie 2009 el a fost pus sub învinuire pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.42 și art.236 alin. (2) lit. lit. b) și c) din Codul Penal. Prin încheierea judecătorului de instrucție din Judecătoria sectorului Centru mun. Chișinău din 24 iulie 2009, menținută prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 31 iulie 2009, în privința sa a fost aplicată măsura preventivă – arestul, pe un termen de 30 zile, fiind eliberat mandat de arestare.

Ulterior, prin încheierea judecătorului de instrucție din Judecătoria Centru mun. Chișinău din 18 august 2009, menținută prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 26 august 2009, a fost prelungit cu 30 zile termenul arestului preventiv. La 07 septembrie 2009, avocatul Iulian Grajdan a depus cerere privind schimbarea măsurii preventive în privința sa, iar prin încheierea judecătorului de instrucție din Judecătoria sectorului Centru mun. Chișinău din 14 septembrie 2009 a fost admis demersul avocatului și înlocuită măsura preventivă – arestul preventiv cu arestul la domiciliu, fiind eliberat mandat de arestare la domiciliu. Prin încheierea judecătorului de instrucție din Judecătoria sectorului Centru mun. Chișinău din 19 octombrie 2009 a fost admis demersul procurorului și prelungită durata ținerii sale sub arest la domiciliu cu 30 zile, iar prin încheierea judecătorului de instrucție din Judecătoria sectorului Centru mun. Chișinău din 18 noiembrie 2009 a fost admis demersul procurorului și prelungită durata ținerii sale sub arest la domiciliu cu 30 zile.

Prin ordonanța din 11 septembrie 2009 cauzele penale enunțate au fost conexate într-o gestiune unică, fiindu-le atribuit nr. 2009010880, iar la 24 noiembrie 2009, dosarul penal a fost trimis în Judecătoria Ialoveni pentru examinare în fond.

Prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 30 ianuarie 2012 a fost achitat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 236 alin. (2) lit. lit. b) și c) din Codul Penal, deoarece fapta sa nu întrunește elementele infracțiunii. Sentința enunțată în privința sa a devenit irevocabilă prin neatacare de către partea acuzării.

A mai indicat că s-a aflat în arest preventiv timp de 56 zile, adică de la 21 iulie 2009 până la 14 septembrie 2009 și în arest la domiciliu timp de 96 zile, de la 14 septembrie 2009 până la 18 decembrie 2009, iar sub urmărirea penală s-a aflat timp de 921 de zile sau circa 2 ani 06 luni, din 21 iulie 2009 până la 30 ianuarie 2012, perioadă care include urmărirea penală, examinarea cauzei în fond și pronunțarea sentinței de achitare.

A mai susținut că a suportat suferințe psihice enorme în rezultatul acțiunilor ilegale ale organului de urmărire penală și ale procuraturii și a solicitat încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, a sumei de 1 500 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală și ale procuraturii.

Prin încheierea Judecătoriei sectorului Buiucani mun. Chișinău din 03 martie 2015 a fost atrasă în proces Procuratura Generală a Republicii Moldova în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea Judecătoriei sectorului Buiucani municipiul Chișinău din 27 octombrie 2015 a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Buzdugan. A fost încasat din contul statului în beneficiul lui Nicolae Buzdugan prejudiciul moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală în mărime de 50 000 (cincizeci mii) lei. A fost încasat din contul statului în

beneficiul lui Nicolae Buzdugan cheltuielile de judecată – asistență juridică, 8 000 (opt mii) lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 martie 2016 au fost respinse apelurile declarate de către Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova. A fost admis apelul declarat de Nicolae Buzdugan și modificată hotărârea instanței de fond, în partea reparării prejudiciului moral. A fost majorat cuantumul prejudiciului moral încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Nicolae Buzdugan de la 50 000 (cincizeci mii) lei pînă la 70 000 (șaptezeci mii) lei.

La 13 mai 2016 Procuratura Generală a Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 martie 2016, solicitînd casarea deciziei recurate și a hotărîrii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care acțiunea înaintată de Nicolae Buzdugan să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea cererii a indicat că instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au constatat cu certitudine faptele ce constituie obiectul probațiunii. Acțiunea civilă în cauză este neîntemeiată, ori prin prisma prevederilor Legii nr.1545, nu orice acțiune a organelor de drept atrage răspunderea statului, fiind obligatoriu constatarea ilegalității actului procedural.

Consideră recurentul că în speță nu sunt întrunite condițiile prevăzute de prevederile Legii nr.1545 și nu există temei pentru încasarea prejudiciului pretins.

Analizînd temeiurile invocate în cererea de recurs, în raport cu materialele pricinii, referință și în conformitate cu prevederile Legii, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova ca fiind inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin.(1) din Codul de Procedură Civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod Procedură Civilă.

În conformitate cu art.433 lit. a) Cod Procedură Civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod Procedură Civilă.

Dat fiind faptul că temeiurile declarării recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII din Codul de Procedură Civilă, sunt strict delimitate de art.432, Completul reține că, reieșind din prevederile art.437 alin.(1) lit.f) din Codul de Procedură Civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau acelor circumstanțe ale aplicării eronate ale

normelor de drept material sau procedural, care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, criticile aduse de recurent, însoțite de expunerea circumstanțelor de fapt și de drept ale pricinii, percepute din propriul punct de vedere al recurentului, nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art.432 din Codul de Procedură Civilă, în condițiile în care se insistă asupra reaprecierii probelor și circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de judecată.

Se cere a fi precizat că, specific recursului declarat în condițiile secțiunii a 2-a, Capitolul XXXVIII, din Codul de Procedură Civilă, este că recursul nu provoacă o rejudecare a fondului pricinii, avînd un caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt. Rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, iar recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, caracter care nu este evidențiat de cererea de recurs în cauză.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Cod Procedură Civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Svetlana Filincova,

Judecători –

Galina Stratulat

Maria Ghervas